

Список використаних джерел:

1. Блотний Ю. Гідрохімічні параметри водосховищ верхньої течії річки Серет. Матеріали звітної наукової конференції викладачів, аспірантів, магістрантів, студентів кафедри геоєкології та гідрології і НДЛ «Моделювання еколого-географічних процесів». Тернопіль: ТНПУ, С. 176-185.
2. Брановський І. Водокористування територіальних громад басейну річки Гнізdechна. Моделювання еколого-географічних систем: матеріали звітної наукової конференції викладачів, аспірантів, магістрантів, студентів кафедри геоєкології та методики навчання екологічних дисциплін та НДЛ «Моделювання еколого-географічних процесів». Тернопіль, 2023. С. 138-143.
3. Мельник Ю.Т., Царик Л.П., Кузик І.Р. Регламентация господарської діяльності на ставках і водосховищах в басейні річки Нічлава. *Людина та довкілля. Проблеми неоекології*. Вип. 38. 2022. С. 29-38. D
4. Царик Л.П., Царик П.Л., Кузик І.Р., Царик В.Л. Природокористування та охорона природи у басейнах малих річок: монографія. Вид. 2-ге доп. і перероб. Тернопіль: СМП «Тайп», 2021. 162 с.
5. Царик Л., Мельник Ю., Кузик І. Геоєкологічні проблеми річки Нічлава. *Вісник Тернопільського відділу УГТ. №5 (випуск 5)*. 2021. С. 44-49.
6. Ljubomyr P. Tsaryk, Ivan P. Kovalchuk, Petro L. Tsaryk, Bogdan S. Zhdaniuk, Ihor R. Kuzyk. (2020). Basin systems of small rivers of Western Podillya: state, change tendencies, perspectives of nature management and nature protection optimization. *Journal of Geology, Geography and Geoecology*, 29.(3), 606-620.

Світлана НОВИЦЬКА

*кандидат географічних наук,
доцент кафедри геоєкології та гідрології
ТНПУ ім. В. Гнатюка*

Любов ЯНКОВСЬКА

*кандидат географічних наук,
доцент кафедри геоєкології та гідрології
ТНПУ ім. В. Гнатюка*

ЗДОБУТТЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТАМИ-ЕКОЛОГАМИ ПІД ЧАС ПОЛЬОВОГО ЕТАПУ ПРАКТИКИ У ПРИРОДНИХ ЗАПОВІДНИХ ТЕРИТОРІЯХ В МЕЖАХ НПП «КАРПАТСЬКИЙ».

Невід'ємною складовою професійної підготовки майбутніх студентів – екологів є практика у природно-заповідних територіях, під час проходження якої студенти освітньо-професійної програми «Екологія» знайомляться з особливостями роботи установ природно-заповідного фонду.

Практика забезпечує досягнення здобувачами таких результатів навчання, як: розуміти основні екологічні закони, правила і принципи охорони довкілля та природокористування; розуміти основні концепції, теорії та практичні проблеми в галузі природничих наук, що

необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування; виявляти фактори, що визначають формування біорізноманіття; розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду; уміти проводити пошук інформації з використанням різних джерел для прийняття обґрунтованих рішень; поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень; уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору і обробки даних. Основною метою проходження польової практики у природних заповідних територіях є практичне вивчення заповідних об'єктів різних категорій заповідання, їх структури та особливостей території.

Однією з важливих баз практики є Карпатський регіон з його багатством заповідних об'єктів різних таксономічних рівнів. Серед різноманітного спектру заповідних об'єктів Карпат особливе місце посідає Карпатський національний природний парк (НПП).

Рис. 1. Дослідження рослинності водно-болотних угідь в витоках річки Прут

Також під час проходження польового етапу практики студенти відвідали адміністрацію НПП «Карпатський» в м. Яремче, де мали можливість відвідати Музей природи, ознайомитися з літописом природи, особливостями роботи відділів парку, а також попрацювати з науковими співробітниками парку під час проведення польових досліджень абіотичних показників парку, зокрема гідрологічних вимірювань на річці Прут (рис. 1, 2, 3).

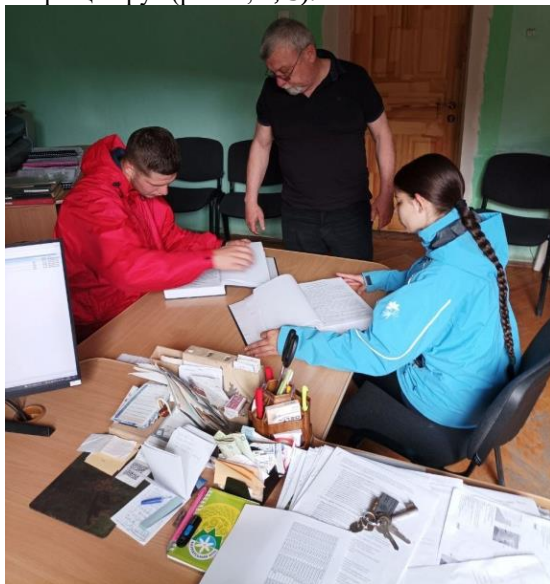

Рис. 2. Ознайомлення з літописом природи НПП «Карпатський»

Рис. 3. Адміністрація НПП «Карпатський»

Рис. 4. Визначення кислотності води в річці Прут із співробітником НПП «Карпатський»

Студенти також мали можливість помандрувати екологічними стежками парку: «Водоспад Дівочі сльози», «Стежка Довбуша», «На гору Маковиця», ознайомитися з особливостями організації екологічних стежок різного ступеня складності (рис. 5, 6, 7).

Рис. 5. Гора Маковиця

Рис. 6-7. Дослідження фауни на екологічній стежці до водоспаду «Дівочі сльози»

Під час польової практики в заповідних об'єктах студенти ознайомлюються з особливостями заповідних об'єктів різних категорій, підходами до їх формування і розвитку, режимом охорони; вивчають літопис природи; організацію різних видів екологічних стежок; набувають вміння визначати червонокнижні види рослин і тварин; з'ясовувати специфіку роботи науковців у заповідних об'єктах; оволодівають методами сучасних польових досліджень; формують навички самостійного опрацювання зібраного емпіричного матеріалу; набувають навичок роботи з приладами для проведення інструментальних спостережень; оформлення даних польових робіт, підготовки звітних матеріалів про польові дослідження та їх захист; поглиблення знань про принципи і значення природозаповідання. Ці знання, вміння і навички є необхідними для здобуття кваліфікаційного рівня бакалавра екології.

Список використаних джерел:

1. Карпатський національний природний парк. Офіційна сторінка. URL: <https://karpatyskyi-park.in.ua/mandruy/marshruty/page/3/?route-type=ekostezhka>.

Інна ПОПЛАВСЬКА

*кандидат географічних наук, доцент,
завідувач кафедри географії України і туризму
ТНПУ ім. В. Гнатюка*

ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ ВИКОРИСТАННЯ БАЗ ПРАКТИК ПРИ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ТУРИЗМ ТА РЕКРЕАЦІЯ» В УМОВАХ ВІЙНИ

Російсько-українська війна стала серйозним викликом для всіх сфер життя в Україні, зокрема й для системи освіти. Особливо гостро проблеми проявилися у підготовці фахівців прикладних спеціальностей, де значну частину навчального процесу становлять практики на базах підприємств. Спеціальність «Туризм та рекреація» належить саме до таких напрямів, адже формування професійних компетенцій студентів неможливе без безпосереднього ознайомлення з реальною діяльністю туристичних агентств, готелів, санаторно-курортних і рекреаційних закладів, екскурсійних бюро. Саме під час практики майбутні фахівці навчаються спілкуватися з клієнтами, вирішувати організаційні питання, планувати маршрути, розробляти турпродукт, аналізувати поведінку споживача і формувати сервісну культуру [1].

Проте після початку повномасштабного вторгнення ситуація в туристичній галузі різко змінилася. За даними досліджень, близько